

Uz sākumlapu&gt;Tiesāšanās procedūras&gt;Civilietas&gt;Procedūru termiņi

Rokovi za provedbu postupaka

Ungārija

**1 Koje su vrste rokova važne za građanske postupke?**

Općenito je pravilo da se postupovni koraci za ostvarivanje željenog pravnog učinka mogu poduzeti unutar rokova propisanih zakonodavstvom. Odredbe o tome nalaze se u materijalnom i postupovnom pravu.

Relevantni uvjeti iz materijalnog prava djelomično su utvrđeni pravilima o pravnim lijekovima, a djelomično pravilima o zastari. Njima su propisani rokovi za pokretanje parničnih postupaka. Zakonom je dopušteno izuzeće od tih ograničenja samo kako bi se osiguralo bezuvjetno izvršenje potraživanja (primjerice u imovinsko-pravnim sporovima). Neki postupovni koraci mogu se poduzeti zakonito samo unutar utvrđenog vremenskog razdoblja (roka). U određenim slučajevima trajanje roka jasno je definirano zakonom, primjerice za podnošenje zahtjeva za naknadu štete (zakonski rok), dok u drugim slučajevima, primjerice kada se zahtijeva uklanjanje nedostataka, rok ovisi o odluci suda (sudski rok).

Metoda računanja postupovnih rokova u materijalnom pravu znatno je drukčija od one u postupovnom pravu, kao što se razlikuju i pravne posljedice nepoštovanja tih dviju vrsta rokova. Propuštanje roka u materijalnom pravu dovodi do gubitka prava i ne može se ispraviti dostavljanjem opravdanja. „Isprika“ se može prihvatiti samo ako se primjenjuje zastara i samo u skladu s relevantnim pravilima materijalnog prava. U postupovnim rokovima potrebno je razlikovati subjektivne od objektivnih rokova. Subjektivni rokovi obuhvaćaju rokove za koje početni datum mora biti datum na koji je obaviještena dotična stranka, a propuštanje tih rokova uglavnom se može ispraviti podnošenjem zahtjeva za povrat u prijašnje stanje (zahtjev za produljenje roka), dok objektivni rokovi nisu povezani s obavješćivanjem dotične stranke i propuštanje tih rokova ne može se ispraviti podnošenjem zahtjeva za povrat u prijašnje stanje.

**2 Popis različitih dana koji su u skladu s Uredbom (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. predviđeni kao neradni dani.**

U skladu s člankom 102. stavkom 1. Zakona I. iz 2012. o Zakoniku o radu, sljedeći su dani predviđeni kao neradni: 1. siječnja, 15. ožujka, Uskrsni ponedjeljak, 1. svibnja, Duhovi, 20. kolovoza, 23. listopada, 1. studenoga te 25. i 26. prosinca.

**3 Koja se opća pravila primjenjuju na vremenska ograničenja za različite građanske postupke?**

Rokovi se računaju u danima, mjesecima ili godinama. Početni datum ne računa se u rokove koji se izražavaju u danima. Početni datum jest datum pokretanja postupka ili neke druge radnje (npr. dostave, objave) od kojeg je potrebno računati trajanje roka. Rokovi izraženi u mjesecima ili godinama istječu na dan u mjesecu isteka koji odgovara danu početka roka ili, ako nema takvog dana u mjesecu isteka roka, posljednjeg dana tog mjeseca. Ako zadnji dan roka pada na neradni dan, rok istječe prvog sljedećeg radnog dana. Rok istječe protekom zadnjeg dana. Međutim, rokovi za dostavljanje podnesaka sudu ili za radnje koje sud mora poduzeti istječu već završetkom uredovnog vremena. Opća pravila primjenjiva na rokove u svim drugim parničnim postupcima propisana su odjeljcima od 103. do 112. Zakona III. iz 1952. o Zakoniku o parničnom postupku („Zakonik o parničnom postupku“).

**4 Ako je akt ili formalnost potrebno provesti unutar danog razdoblja, kada treba započeti?**

Početni datum jest datum pokretanja postupka ili neke druge radnje (npr. dostave, objave) od kojeg je potrebno računati trajanje roka. Početni datum ne računa se u rokove koji se izražavaju u danima.

**5 Može li na početno vrijeme utjecati ili ga izmijeniti način prijenosa ili dostava dokumenata (osobna dostava putem sudskog službenika ili dostava poštom)?**

Kad je riječ o računanju rokova, u Zakoniku o parničnom postupku nema razlike među različitim metodama računanja rokova za dostavu pismena. Međutim, primjenjuju se neke posebne odredbe ako se pismena razmjenjuju elektronički. Neka se pismena šalju vještaku u tiskanom obliku čak i ako vještak kontaktira sa sudom elektroničkim putem: sud vještaku dostavlja privitke sudskih dokumenata u tiskanom obliku ili u nekom drugom podatkovnom obliku ako bi, zbog velike količine privitaka ili zbog prirode medija za prenošenje podataka, digitalizacija predstavljala nerazmjerno ili nesavladivo opterećenje ili ako je vjerodostojnost dokumenata u tiskanom obliku dvojben. Ako se iz prethodno navedenih razloga uz sudske dokumente koji se dostavljaju elektroničkim putem prilažu privici u tiskanom obliku, osnova za računanje roka jest datum primitka privitaka. Dostavljanje podnesaka koji se odnose na postupak i dostava sudskih dokumenata u sporovima definiranim Zakonom o parničnom postupku već se odvijaju elektroničkim putem. Dani na koje sustav dostave ne radi najmanje četiri sata ne računaju se u rok koji je određen zakonom ili koji određuje sud.

Ako se komunikacija u postupku odvija elektroničkim sredstvima, posljedice nepoštovanja roka ne mogu se primjenjivati ako je podnesak sudu dostavljen elektroničkim putem najkasnije zadnjeg dana u skladu sa zahtjevima informacijske tehnologije. Kad je riječ o izračunu roka, podnesak se smatra podnesenim nakon što informacijski sustav suda dostavi potvrdu primitka u skladu sa zakonskim odredbama. Predsjednik Nacionalnog sudbenog ureda osigurava obrazac za podnošenje dokumenata putem medija za pohranu. Medij za pohranu mora se dostaviti sudu osobno ili poštom najkasnije tri radna dana nakon što je sud osobi zaduženoj za elektroničke podneske potvrdio primitak obrasca. Putem sustava obavješćivanja sud automatski šalje osobi zaduženoj za elektroničke podneske potvrdu primitka medija za pohranu. Podnesak se smatra uručenim sudu na datum naveden u potvrdi primitka obrasca od strane suda.

**6 Ako vrijeme počne teći uslijed nekog događaja, uzima li se dan kada se taj događaj dogodio u obzir pri izračunu vremenskog razdoblja?**

Početni datum ne računa se u rokove koji se izražavaju u danima. Početni datum jest datum pokretanja postupka ili neke druge radnje (npr. dostave, objave) od kojeg je potrebno računati trajanje roka.

**7 Ako se vremensko ograničenje iskazuje u danima, odnosi li se navedeni broj dana na kalendarske ili radne dane?**

Ako se rok izražava u danima, broj navedenih dana podrazumijeva kalendarske dane. Međutim, ako zadnji dan roka pada na neradni dan, rok istječe tek prvog sljedećeg radnog dana.

**8 Kada se takvo razdoblje izražava u tjednima, mjesecima ili godinama?**

Rokovi izraženi u mjesecima ili godinama istječu na dan u mjesecu isteka koji odgovara danu početka roka ili, ako nema takvog dana u mjesecu isteka roka, posljednjeg dana tog mjeseca.

**9 Kada rok ističe ako je izražen u tjednima, mjesecima ili godinama?**

Rokovi izraženi u mjesecima ili godinama istječu na dan u mjesecu isteka koji odgovara danu početka roka ili, ako nema takvog dana u mjesecu isteka roka, posljednjeg dana tog mjeseca.

**10 Ako rok istječe u subotu, nedjelju, na državni praznik ili neradni dan, produljuje li se do prvog sljedećeg radnog dana?**

Da.

**11 Produljuju li se rokovi u određenim okolnostima? Pod kojim je uvjetima moguće iskoristiti takvo produljenje?**

Uz prethodno spomenute slučajeve, sud može, iz bilo kojeg važnog razloga, samo jednom produljiti rok koji je odredio. Rok zajedno s produljenjem ne smije biti dulji od 45 dana, osim ako dulje razdoblje nije potrebno radi pribavljanja mišljenja vještaka. Zakonski rokovi mogu se produljiti samo u slučajevima propisanim zakonom. Razdoblje od 15. srpnja do 20. kolovoza svake godine ne računa se u rokove izražene u danima (zbog ljetne stanke suda). Ako rok izražen u mjesecima ili godinama treba isteći tijekom ljetne stanke suda, on će isteći onog dana sljedećeg mjeseca koji po svojem broju odgovara mjesecu u kojem je rok otpočeo ili, ako i taj dan pada u razdoblje ljetne stanke suda, na prvi sljedeći dan nakon ljetne stanke. Zakonom su propisane i iznimke od ljetne stanke suda. Sud strankama mora izričito skrenuti pažnju na te iznimke. U izvansudskim postupcima koji su uređeni drugim zakonima, a ne Zakonikom o parničnom postupku, odredbe o ljetnoj stanici suda mogu se primijeniti samo ako je to propisano posebnim zakonom.

#### **12 Koje je vremensko ograničenje za žalbe?**

Općenito je pravilo da se žalba može podnijeti u roku od 15 dana od obavijesti o odluci te u roku od tri dana kad je riječ o mjeničnim sporovima.

#### **13 Mogu li sudovi promijeniti vremenska ograničenja, posebice ona za dolazak na sud, ili pak utvrditi određeni datum za to?**

Sud može, iz bilo kojeg važnog razloga, samo jednom produljiti rok koji je odredio. Rok zajedno s produljenjem ne smije biti dulji od 45 dana, osim ako dulje razdoblje nije potrebno radi pribavljanja mišljenja vještaka. Zakonski rokovi mogu se produljiti samo u slučajevima propisanim zakonom.

#### **14 Gubi li stranka, koja boravi u mjestu u kojem bi joj se odobrilo produljenje roka, tu prednost ako ju se o radnji koju može poduzeti obavijesti u mjestu u kojem osobe sa stalnim boravištem ne mogu iskoristiti tu pogodnost?**

Pravilima parničnog postupka u Mađarskoj nije propisano produljenje roka zbog mjesta boravišta stranaka. Međutim, propuštanje roka može se opravdati ako stranke iz opravdanog razloga nisu bile dostupne na adresi koja je navedena u registru osobnih podataka i adresa.

#### **15 Koje su posljedice nepridržavanja rokova?**

Osim ako je zakonom drukčije propisano, stranke ne mogu više valjano poduzeti propuštene postupovne radnje. Posljedice nepoduzimanja tih radnji, osim u slučajevima koji su propisani zakonom, nastaju automatski, bez prethodne obavijesti. Ako, u skladu sa zakonom, posljedice propusta nastaju tek nakon primitka prethodne obavijesti ili na zahtjev protustranke, propuštena radnja može se poduzeti u roku navedenom u obavijesti ili do podnošenja zahtjeva ili, ako je zahtjev podnesen na ročištu, sve do trenutka donošenja relevantne odluke. Ako je bilo koja stranka spriječena u poduzimanju bilo koje radnje zbog neke općepoznate prirodne pojave ili druge prepreke koja je izvan njezine kontrole, to se ne smatra propustom. Posljedice propuštanja rokova ne primjenjuju se ako je podnesak upućen sudu poštanskom preporučenom pošiljkom najkasnije posljednji dan roka.

#### **16 Ako rok istekne, koji su pravni lijekovi dostupni osobama koje su propustile rokove, odnosno strankama koje su odsutne?**

Stranke mogu podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje kako bi opravdale svoj propust. Sud mora donijeti pravičnu odluku o tom zahtjevu.

Ako se stranka ili njezin zastupnik ne pojavi pred sudom na navedeni datum ili propusti rok zbog razloga koji je izvan njezine/njegove kontrole, posljedice propusta, osim u slučajevima navedenima u nastavku, mogu se ispraviti dostavljanjem opravdanja za propust. Opravdanje se ne može dati ako je zakonom isključena mogućnost opravdanja, ako su se posljedice propusta mogle spriječiti bez opravdanja, ako propust ne dovodi ni do kakve štete izrečene u sudskoj odluci ili ako stranka propusti novi rok određen na osnovi zahtjeva za povrat u prijašnje stanje.

Zahtjevi za povrat u prijašnje stanje mogu se podnijeti u roku od petnaest dana. Taj rok mora početi teći od propuštenog završnog dana, odnosno od posljednjeg dana propuštenog roka. Međutim, ako stranka ili njezin zastupnik saznaju za propuštenu radnju na kasniji datum ili ako se prepreka ukloni tek na kasniji datum, rok za podnošenje zahtjeva za povrat u prijašnje stanje počinje teći od trenutka kad stranka postane svjesna propuštene radnje, odnosno od trenutka kad je prepreka uklonjena. Zahtjev za povrat u prijašnje stanje može se podnijeti najkasnije tri mjeseca od trenutka kada je radnja propuštena.

U zahtjevu za povrat u prijašnje stanje moraju se navesti uzroci propusta i okolnosti zbog kojih je propust vjerojatno bio nenamjeran. U slučaju propuštanja roka, propuštena radnja mora se poduzeti istodobno s podnošenjem zahtjeva za povrat u prijašnje stanje.

Ako zakonom nije propisana mogućnost opravdanja ili ako je zahtjev za povrat u prijašnje stanje podnesen izvan roka, taj se zahtjev mora odbaciti bez razmatranja njegove osnovanosti. Isto se primjenjuje ako, u slučaju propuštanja roka, stranka koja podnosi zahtjev za povrat u prijašnje stanje ne poduzme propuštenu radnju istodobno s podnošenjem zahtjeva.

Protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za povrat u prijašnje stanje može se podnijeti žalba.

Posljednji put ažurirano: 15/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.